

1 OUD GELEERD

IN KOFFIETAFELBOEK *PR:OUD – TROTS OP LEEFTIJD* VERTELLEN VEERTIG MENSEN OVER OUDER WORDEN. WINQ SPRAK MET VIJF ROZE GEPORTRETTEERDEN. “IN HET WESTEN KIJKEN WE EEN BEETJE NEERBUIGEND NAAR OUDERE MENSEN. DAT SLAAT NERGENS OP.”

TEKST: MARTIJN TULP | BEELD: SEVILAY MARIA
STYLING: RICHARD SCHREEFEL
IDEE & REALISATIE: MICAELA BARTELS

MIEKE
ZILVERBERG
& FEMKE
HORA ADEMA

74 & 77

“WIJ VOELEN ONS
ÉCHT NIET OUD,
EERDER 35 OF 40”

FEMKE (LINKS) EN
MIEKE (RECHTS).

Mieke: “Wat ik fijn vind aan ouder worden is dat ik relaxter ben geworden. Ik heb meer overzicht, heb dingen sneller door en mijn blik is veel breder geworden. Als je ouder wordt hóéf je niet meer zoveel.”

Femke: “Als je jonger bent is het lastiger om te overzien welke gevolgen je beslissingen hebben. Naarmate je ouder wordt maak je soortgelijke dingen steeds opnieuw mee en kun je dat beter navigeren. Ik vind het een groot

cadeau om er steeds een jaar bij te krijgen. Doordat ik op m’n vijftigste nog mijn andere helft ontmoette, voel ik me echt een geluksvogel. Tegelijkertijd speelt bij ons allebei de angst dat als een van ons twee doodgaat, de ander alleen verder moet. Ik denk dat ik bijna zou meesterven als Mieke sterft. Dat vind ik een griezelig idee. Wat moet ik dan? Dan weet ik het niet meer.”

M: “Ik ook niet.”

F: “Ik voel me in ieder geval niet oud. Als er iemand voor me opstaat in de tram, kijk ik altijd

achterom. Sta je op voor mij? Hou op, zeg. Ik vind het gewoon een belediging.”

M: “O, ik neem het graag aan.”

F: “Wij voelen ons écht niet oud, eerder 35 of 40.”

M: “Ik ben weleens jaloers op alle vrijheden en mogelijkheden die de jongere generatie heeft. Ik moest vroeger heel voorzichtig zijn met wat ik deed, met wie ik omging. Sinds Femke en ik elkaar leerden kennen, besloot ik: dit is wat het is, *take it or leave it*.”

F: “Toch stel ik Mieke niet voor als mijn vrouw, als we buiten de

Randstad komen. Ook in Amsterdam is het – zeker voor mannen – niet risicoloos om hand in hand over straat te lopen. Dat was in het flowerpower tijdperk wel anders.”

M: “Als ik met onze kleinkinderen praat – ze zijn tussen de 15 en 25 jaar oud – merk ik dat ze totaal geen moeite hebben met diversiteit op het gebied van genderidentiteit en seksualiteit.”

F: “Sterker nog, ze vinden het idioot als je er wél druk om zou maken.”

M: “Het boeit ze niet, en dat vind ik erg hoopvol.”

“Ik vond het geen enkel probleem om ouder te worden; het gebeurde gewoon. Naarmate ik ouder werd leerde ik mezelf steeds beter kennen. Vroeger maakte ik me druk om wat anderen van me vonden, nu vind ik het makkelijk om te zeggen wat ik vind. Ook laat ik dingen makkelijker van me afglijden en ben met de jaren milder en toleranter geworden. Dat maakt het allemaal wat relaxter. Als je ouder wordt ga je de maatschappij op een andere manier bekijken. Gelukkig ben ik nog gezond, waardoor ik nog veel dingen kan doen. Ik had me ooit voorgenomen om op z’n minst tot m’n zeventigste te blijven werken, inmiddels ben ik 75 en werk ik nog steeds, zij het niet meer fulltime. Achteraf gezien had ik wat minder voorzichtig en terughoudend willen zijn. Ik heb veel gereisd voor mijn werk als stylist en voelde me altijd verantwoordelijk voor de crew. Ik stesste over alles dat tijdens zo’n reis mis kon gaan. Inmiddels weet ik dat je beter kunt overgeven aan de nieuwe omgeving. Veel dingen komen vanzelf wel goed. Als ik dat vooraf had geweten, had ik me misschien wat minder zorgen gemaakt. In de tijd dat ik erachter kwam dat ik gay was, werd er simpelweg niet over gesproken. Je moest alles maar in je eentje uitzoeken. Dat is nu wel anders. In de jaren zeventig, toen ik twintiger was, trok iedereen naar Amsterdam. De stad was toen vooruitstrevender en toleranter. Jammer dat het nu wat puriteinser is geworden. Maar toch, als ik kijk naar de jongere generatie lhbtq personen, merk ik dat zij wel van veel meer vrijheden genieten.

Van de zomer zag ik de Pride Walk, en dat vond ik zo mooi: jongens in een rok of jurk, meiden die elkaar zoenden. Duizenden mensen die van ongekende vrijheid genieten. Natuurlijk is dat niet iedere dag, in iedere wijk of stad het geval, maar dát het er tijdens pride is, vind ik prachtig. Ook om te zien dat jongeren kunnen zijn wie ze willen zijn en dat er veel meer bespreekbaar is. Ik hoop dat jongeren zo snel mogelijk zichzelf durven te zijn. En dat als ze in de knoop zitten, ze erover praten met iemand in hun omgeving.”

FRANS ANKONÉ

75

“ACHTERAF GEZIEN
HAD IK MINDER
WILLEN STRESSSEN”

MARJAN SAX

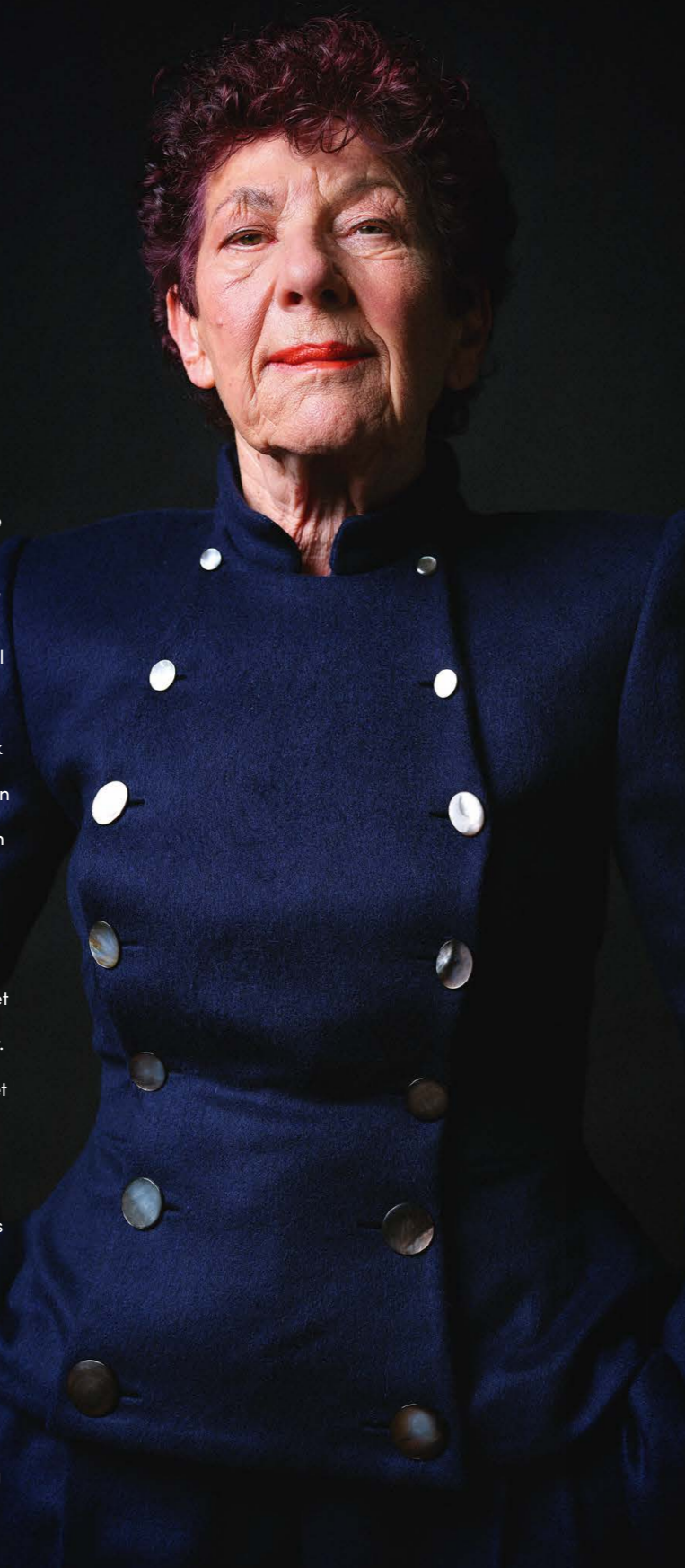
75

“DE JONGERE GENERATIE LHBTQ PERSONEN HEEFT HET MINDER MAKKELIJK DAN SOMS GEDACHT WORDT”

“Ouder worden lijkt in maatschappelijk opzicht niet te deugen: in het Westen kijken we eigenlijk een beetje denigrerend en neerbuigend naar oudere mensen. Het geeft me het gevoel dat ik niet echt meer meedoe, terwijl dat eigenlijk nergens op slaat. In lichamelijk opzicht vind ik ouder worden niet bepaald een vreugdevol proces. Wel vind ik het fijn dat ik wat verstandiger en rustiger ben geworden. Mensen zeggen dat je milder wordt en dat je je steeds minder druk gaat maken. Maar ik vind het juist heel goed om je druk te blijven maken over wat er in de wereld gebeurt. De jongere generatie lhbtq personen heeft het minder makkelijk dan soms gedacht wordt: het is een pittige wereld om in op te groeien. Gelukkig is er meer vertegenwoordiging in de media en wordt er openlijker over seksuele diversiteit gesproken. Toch ligt seksualiteit als onderwerp – of het nu over diversiteit, sekswerk of abortus gaat – altijd enigszins onder vuur. Ik vind het belangrijk dat iedereen evenveel rechten heeft, maar juist het idee dat je anders kunt zijn, en dat je niet allemaal hetzelfde hoeft te zijn, vind ik aantrekkelijk. Het kan best prettig zijn – ook voor je ego – om ánders te zijn, om af te wijken, om bij een subcultuur te horen en daar trots op te zijn.

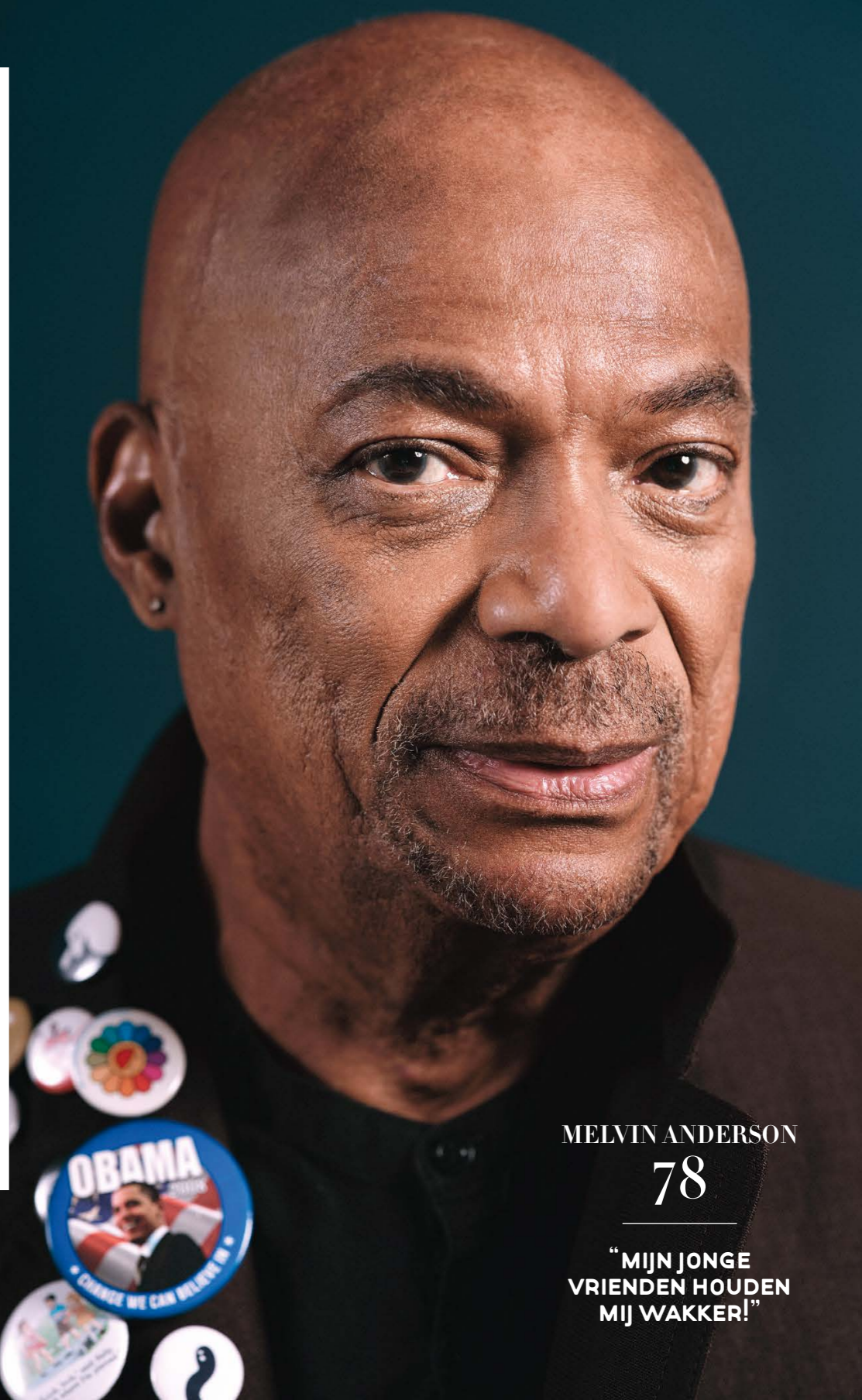
Wat ik mooi vind om te zien bij de jongere generatie lhbtq's, is dat er een soort vanzelfsprekendheid en gemak is over diversiteit. Dat vind ik ontzettend goed.

Ik vind het belangrijk dat de jongere generatie hun mond opentrekt. Als je onrecht ziet, zeg er dan iets van. Zwijgen helpt nooit. In mijn tijd was maatschappelijke verontwaardiging vanzelfsprekender. Je kunt je niet in slaap laten sussen en denken dat iets vanzelf wel goedkomt. Niks gaat vanzelf. Je moet het niet gek vinden om je strijdbaar op te stellen.”

HET KOFFIETAFELBOEK
PR:OUD - TROTS OP
LEEFTIJD. EEN SPRANKELEND
EERBEToon AAN DE
SCHOONHEID, VEERKRACHT
EN (EIGEN)WIJSHEID VAN
EEN MENS OP LEEFTIJD.
VERSCHIjNT OP 11 MAART.
MEER INFO VIND JE OP
PR-OUD.COM.

“Ik was er eigenlijk totaal niet mee bezig dat ik ouder werd. Ik was jarenlang actief als glas- en stoffenontwerper en woonde in Milaan met mijn grote liefde, mode-illustrator Arie Vervelde, die in 2014 overleed. We waren 40 jaar samen. Op een ochtend werd ik wakker en besepte ik ineens: jezus, ik ben 78! Ik was de hele dag van slag, alsof ik het pas die dag voor het eerst ontdekt had dat ik ouder werd. Ik werk nog steeds en wil dat ook blijven doen tot ik niet meer kan. Verder omring ik me met jonge vrienden, altijd al. Zij houden me wakker. Ik vind het moeilijk om te zien dat leeftijdsgenoten gepensioneerd zijn en alleen nog maar thuis of in een verzorgingstehuis stilstaan: dat zou ik zelf absoluut niet willen. Als je niet actief blijft laat je lichaam het volgens mij sneller afweten. Ik houd mijn gezondheid streng in de gaten: als me iets opvalt ga ik ogenblikkelijk naar mijn huisarts. Als hoofdpijn drie dagen aanhoudt maak ik al een afspraak. Gelukkig heb ik een lieve arts, hij begrijpt me goed. Tegen jongeren zou ik willen zeggen: leef! Maak je niet zo druk over ouder worden. Maar wees zuinig op je lichaam: doe aan sport, eet goed en leef gezond. Ik ben blij dat de rechten van lhbtq personen in Nederland door de jaren heen flink verbeterd zijn, maar we moeten niet vergeten dat er nog grote delen van de wereld zijn waar we het niet zo makkelijk hebben. Ik ben net terug van het Caribisch eiland waar mijn ouderlijk huis staat, Saint Vincent. Daar is homoseksualiteit nog bij wet verboden. Toen vorig jaar op het Museumplein alle vlaggen werden getoond waar homoseksualiteit verboden is, en ik de vlag van Saint Vincent ertussen zag, schaamde ik me dood. Daar zou echt iets aan gedaan moeten worden.”

MELVIN ANDERSON

78

“MIJN JONGE VRIENDEN HOUDEN MIJ WAKKER!”